

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 1

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Модернізація України: проблеми та технології успішності
(питання економіки, права, соціології, освіти і культури)”
м. Київ, МАУП, 12 листопада 2015 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 30.09.15)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук., доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук; доц.;
Д. Г. Юник, д-р пед. наук, проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 1: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Модернізація України:
проблеми та технології успішності (питання економіки, права, соціології,
освіти і культури)”, 12 листопада 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голо-
ва) [та ін.]. — 2015. — 486 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Бідзюра І. П., Каршиєва А. І. <i>Проблеми України як країни, держави і суспільства</i>	10
Варзар І. М. <i>Політологемна аксіоматика розбудовчо-модернізаційного стану сьогоденної України у призмі безпристрасної наукової істини</i>	17
Попов В. Ж. <i>Проблема ідентичності у процесі державотворення на пострадянському просторі</i>	23
Головатий М. Ф. <i>Системна криза соціальної держави у ХХІ столітті та можливі шляхи її подолання: теоретичний концепт проблеми</i>	26
Воронін В. М. <i>Нагородна система України як важливий чинник системної модернізації держави і суспільства</i>	30
Юник Д. Г. <i>Перспективні напрями підвищення якості вищої освіти в Україні</i>	34
Сурмін Ю. П. <i>Реформи в Україні: необхідність корекції політики та дизайну</i>	38
Романенко Є. О. <i>Електронна комерція України</i>	41
Мелков Ю. А. <i>Мера успішності: от етатизма к гуманізму</i>	45
Перекуда Є. В. <i>Земельний чинник децентралізації влади в Україні</i>	48
Баєва О. В., Новальська Н. І. <i>Тенденції розвитку санаторно-курортного бізнесу в Україні</i>	52
Рижиков В. С. <i>Практичне завдання вищої школи в розбудові юридичної освіти для підготовки юристів нової формації</i>	56
Радзівський О. І., Філіпенко Т. В. <i>Механізм державного та регіонального регулювання сфери туризму в Україні</i>	58
Піляєв І. С. <i>Досвід союзницької взаємодії українських і російських протибільшовицьких сил в контексті сучасної декомунізації України</i>	62
Романова Л. В. <i>Маркетинг сільських територій: теорія і напрями становлення</i>	66
Артюшенко О. М. <i>Трансформація громадянського суспільства</i>	69

ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ УКРАЇНИ

В недавньому минулому основним режимом використання Internet був режим електронної пошти. Електронна пошта — це абсолютно необхідний засіб комунікації, однак у ряді важливих випадків воно не є достатнім — обмін інформацією відбувається занадто довго. Зараз у світовому масштабі відбувається стрибкоподібний перехід на нові технології телекомунікацій, що супроводжується різким збільшенням пропускнуої спроможності каналів і таким же різким зниженням вартості їх використання.

Перші системи електронної комерції у своїй найпростішій формі з'явилися у 1960-х роках в США та використовувались головним чином у транспортних компаніях для замовлення білетів та обміну інформацією між транспортними службами перед підготовкою до рейсів. Ті компанії, які першими стали використовувати електронну пошту і телеконференції, на деякий час отримали конкурентну перевагу — розвинені технології дозволяють практично миттєво обмінюватися якісною мультимедійною інформацією. Компанії стали обзаводитися інформаційними вітринами (сайтами), а багатопрофільні компанії та корпорації — інформаційними порталами (Enterprise Information Portal — EIP), які дуже швидко стали не тільки уявляти “обличчя” компанії в бізнесі, але і стали одним з потужних інструментів управління бізнесом.

З розвитком Інтернету у 1990-х роках виникла форма електронної комерції у формі Інтернет-магазинів, де користувачі могли замовляти товари та послуги з оплатою за допомогою банківських карток. Розвиток Інтернету став чинником значного зниження витрат використання електронної комерції завдяки низькій вартості обміну інформацією.

В сучасному понятті електронна комерція (від англ. E-commerce) — це сфера економіки, яка включає в себе всі фінансові та торговельні транзакції, здійснювані за допомогою комп'ютерних мереж, та бізнес-процеси, пов'язані з проведенням таких транзакцій. До електронної комерції відносять електронний обмін інформацією (англ. Electronic Data Interchange, EDI), електронний рух капіталу (англ. Electronic Funds Transfer, EFT), електронну торгівлю (англ. E-Trade), електронні гроші (E-Cash), електронний маркетинг (англ. E-Marketing), електронний банкінг (англ. E-Banking), електронні страхові послуги (англ. E-Insurance) тощо.

Крім описаних вище найбільш поширених різновидів електронної комерції, існує і кілька інших. Вони не настільки популярні, але, все ж, засто-

совуються в деяких специфічних випадках. Йдеться про взаємодію як підприємців з державними структурами. Так, наприклад, у лютому 2015 року в рамках пілотного проекту ProZorro на майданчику Zakupki.prom.ua почали проводитися тендери з державних закупівель. Завдяки проведенню державних закупівель через електронні торгові майданчики, замовники отримали можливість скоротити операційні витрати і оптимізувати процес закупівель, а постачальники — розширити свій ринок збуту за рахунок участі в нових тендерах.

За півроку з моменту запуску проекту “ProZorro” відбулося близько 5000 тендерів, загальний бюджет всіх закупівель перевищив 1 млрд 440 млн гривень. Всього в закупівлях брали участь більше 340 державних замовників, але їх число зростає щомісяця. Середня економія на закупівлі становить 18 %.

В Україні з 1 липня 2015 року введена в дію система електронного адміністрування податку на додану вартість (ПДВ) яка передбачає реєстрацію податкових накладних / розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. За порушення продавцем товару — платником ПДВ терміну реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних або розрахунків коригування на строк до 15 днів буде застосовуватися штраф у розмірі 10 % від суми ПДВ, зазначеної в податковій накладній.

Багато комерційні організації раніше мало використовували Internet-технології через практично повної відсутності безпеки інформації при її передачі по мережі. З цієї причини багато великих компаній, відділення яких розташовуються в різних точках земної кулі, досі підтримують власні корпоративні глобальні мережі з гарантованою безпекою. Звичайно, такі мережі обходяться набагато дорожче, ніж Інтернет.

Ринок електронних платежів в Україні та світі стрімко зростає, а з ним збільшується і кількість загроз. Експерти попереджають про те, що професіоналізм інтернет-злочинців підвищується з кожним роком, як і різноманітність використовуваних ними методів обману. Проте найпопулярнішим досі залишається фішинг. Основною метою фішингу (англ. Phishing) є отримання доступу до конфіденційних даних користувачів. Розрізняють декілька видів фішингу — це поштовий, онлайнний і комбінований фішинг. У фішингу також є кілька різновидів — вішинг, смішінг і фармінг.

Міністерство внутрішніх справ України в вересні 2015 р. повідомило що протягом двох місяців планує створити базу даних банківських карток, які використовуються шахраями, а також номери мобільних і міських телефонів, які зловмисники використовують для вчинення злочинів. Ця база даних може бути використана для перевірки відомостей при проведенні фінансових операцій, тобто людина, яка буде здійснювати ту чи іншу операцію через невідомий йому ресурс або по якомусь оголошенню, зможе перевірити дані, які пропонуються для оплати, а також перевірити дані телефонів.

Протягом останніх 5 років український ринок електронної комерції показував щорічне зростання на рівні 50–60 % незалежно від перманентних

економічних коливань. Сьогодні електронна комерція в країні залишається чи не єдиною галуззю, яка продовжує зростати, хоча цього року це відбувається не такими галопуючими темпами як, наприклад, ще пару років тому. Судячи за підсумками 2014 року і проміжними результатами поточного, зростання галузі помітно скоротився, але став стабільним — 20–25 % на рік. При цьому ринок володіє серйозним потенціалом. Наприклад, в Німеччині ємкість ринку електронної комерції становить близько \$36 млрд. В Україні аналогічний показник становить не більше \$400–\$500 млн.

Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) оцінила умови для розвитку електронної комерції в різних країнах світу. У рейтингу було представлено 130 держав. При розрахунку індексу враховувалися показники використання інтернету, рівень безпеки, поширення кредитних карт і якість поштових служб. Україна посіла 58 місце, між Домініканською республікою і Вірменією.

Лідерами рейтингу на сьогодні є Люксембург, Норвегія та Фінляндія. Також до першої десятки увійшли Канада, Австралія та Південна Корея. США розташувалися на 15 місці. Інфраструктура, представники бізнесу і покупці цих держав більше інших країн сприяють розвитку торгівлі в Інтернеті.

Серед країн, що розвиваються фаворитами є Південна Корея, Гонконг і Сінгапур. Тим не менш, фактично держави з великим населенням, наприклад, Бразилія, Китай і РФ, є більшими ринками для електронної комерції.

Експерти прогнозують, що країни з економіками, що розвиваються поступово будуть збільшувати свою частку на світовому ринку електронної комерції. Вже до 2018 р. 40 % інтернет-торгівлі буде проходити за межами розвинених країн. Автори доповіді пов'язують це з поліпшенням технічної оснащеності цих держав — поширенням мобільних телефонів та інтернету, а також появою різних електронних платіжних систем, які спрощують покупки в мережі.

Основні фактори, які до останнього часу гальмували розвиток українського ринку електронної комерції:

- відсутність законодавчої бази, яка б регулювала процес купівлі/продажу онлайн, здійснення електронних платежів за оплачені товари/послуги та яка б встановлювала прозорі правила гри на ринку (як для продавців, так і для покупців);
- слабо розвинена національна система електронних платежів;
- низька ефективність більшості існуючих українських торговельних майданчиків;
- низький рівень проникнення інтернету (особливо в регіонах).

Нарешті Верховна Рада України прийняла 3 вересня 2015 закон України “Про електронну комерцію” (№ 675-VIII), який вводить правові вимоги та механізми дистанційного укладання й виконання правочинів із застосуванням електронних інформаційно-комунікаційних засобів і технологій, що дозволить гарантувати законність, прозорість і достовірність таких операцій і, в свою чергу, прискорить інтеграційні процеси в світовий інформаційний простір.

Зокрема, Закон вводить ряд визначень, які будуть застосовуватися в сфері правових відносин з електронними угодами; визначає правовий статус покупця і продавця товарів, робіт, послуг в електронній комерції; встановлює обов'язок для продавця, який поширив інформацію про товар, роботу, послугу, розкривати і забезпечити прямий, простий, стабільний доступ до інформації про повне його найменування та місцезнаходження, відомості про ліцензії, у разі її обов'язковості, інформацію про включення у вартість товару, роботи, послуги податків, вартість доставки.

Крім того, встановлюється обов'язок для всіх учасників відносин у сфері електронної комерції захищати персональні дані, які стали їм відомі з електронних документів (повідомлень) при здійсненні електронних угод, у порядку, передбаченому Законом України "Про захист персональних даних".

Підписаний Президентом України Закон враховує основні принципи захисту прав споживачів, що визначається законодавством України, і прирівнює електронну операцію з правовими наслідками до договору, укладеним у письмовій формі.

Цей закон повинен наблизити українське законодавство до європейських стандартів у сфері інноваційних технологій та електронної торгівлі.